

Cümle Cerrahı

5. sınıf Türkçe | ÖĞRENCİ ÇALIŞMA YAPRAĞI

Ad: Tarih:

Hedef mesajın bütün bilgilerini koru. Gereksiz ya da anlamla çelişen sözcükleri düzelt. Sil: fazlalığı çıkar. Değiştir: verilen seçeneklerden yararlan. Taşı: bir sözcüğün yerini değiştir. Birden çok doğal çözüm olabilir.

1. Kitap geri döndü | Gereksiz sözcükler

HEDEF MESAJ

Ece kitabı daha önce ödünç almıştı. Dün bu kitabı kütüphaneye geri verdi.

Bozuk cümle: Dün Ece ödünç aldığı kitabı kütüphaneye geri iade etti.

Değiştirme seçenekleri: Bu görevde değiştirme seçeneği yok; silme ve taşıma kullanılabilir.

Düzelttiğim cümle:

.....

.....

Hangi bilgiyi korudum? Neyi, neden değiştirdim?

.....

2. Sandalye yeniden boyandı | Gereksiz sözcükler

HEDEF MESAJ

Ali bugün eski sandalyesini bir kez daha boyadı.

Bozuk cümle: Bugün Ali eski sandalyesini yeniden tekrar boyadı.

Değiştirme seçenekleri: Bu görevde değiştirme seçeneği yok; silme ve taşıma kullanılabilir.

Düzelttiğim cümle:

.....

.....

Hangi bilgiyi korudum? Neyi, neden değiştirdim?

.....

Cümle Cerrahı

5. sınıf Türkçe | ÖĞRENCİ ÇALIŞMA YAPRAĞI

Ad: Tarih:

Hedef mesajın bütün bilgilerini koru. Gereksiz ya da anlamla çelişen sözcükleri düzelt. Sil: fazlalığı çıkar. Değiştir: verilen seçeneklerden yararlan. Taşı: bir sözcüğün yerini değiştir. Birden çok doğal çözüm olabilir.

3. İlk şiir okuma | Gereksiz sözcükler

HEDEF MESAJ

Can dün şenlikte ilk kez şiir okudu; daha önce böyle bir deneyimi yoktu.

Bozuk cümle: Dün Can şenlikte ilk kez ilk defa şiir okudu.

Değiştirme seçenekleri: Bu görevde değiştirme seçeneği yok; silme ve taşıma kullanılabilir.

Düzeltiltiğim cümle:

.....

.....

Hangi bilgiyi korudum? Neyi, neden değiştirdim?

.....

4. Gezi henüz kesin değil | Anlam çelişkisi

HEDEF MESAJ

Ece'nin yarın geziye katılması bir olasılıktır; katılması kesin değildir.

Bozuk cümle: Yarın Ece kesinlikle belki geziye katılacak.

Değiştirme seçenekleri: belki → belki de. Silme ve taşıma da kullanılabilir.

Düzeltiltiğim cümle:

.....

.....

Hangi bilgiyi korudum? Neyi, neden değiştirdim?

.....

Cümle Cerrahı

5. sınıf Türkçe | ÖĞRENCİ ÇALIŞMA YAPRAĞI

Ad: Tarih:

Hedef mesajın bütün bilgilerini koru. Gereksiz ya da anlamla çelişen sözcükleri düzelt. Sil: fazlalığı çıkar. Değiştir: verilen seçeneklerden yararlan. Taşı: bir sözcüğün yerini değiştir. Birden çok doğal çözüm olabilir.

5. Sesi duyuluyor | Anlam çelişkisi

HEDEF MESAJ

Duru bugün sınıfta yüksek sesle konuştu; konuşması sessiz değildi.

Bozuk cümle: Bugün Duru sessizce yüksek sesle sınıfta konuştu.

Değiştirme seçenekleri: yüksek sesle → yüksek bir sesle. Silme ve taşıma da kullanılabilir.

Düzeltiltiğim cümle:

.....

.....

Hangi bilgiyi korudum? Neyi, neden değiştirdim?

.....

6. Arkadaşlarla oyun | Anlam çelişkisi

HEDEF MESAJ

Eren dün bahçede üç arkadaşıyla oynadı; yalnız değildi.

Bozuk cümle: Dün Eren tek başına üç arkadaşıyla bahçede oynadı.

Değiştirme seçenekleri: üç arkadaşıyla → üç arkadaşı ile. Silme ve taşıma da kullanılabilir.

Düzeltiltiğim cümle:

.....

.....

Hangi bilgiyi korudum? Neyi, neden değiştirdim?

.....

Cümle Cerrahı

5. sınıf Türkçe | AYRI ÖĞRETMEN CEVAP ANAHTARI

Örnekler oyunun sınırlı sözcük editöründe de doğrulanmıştır. Kağıtta bu iki cümleyle birebir eşitlik aranmaz: hedefin bütün bilgilerini koruyan, gereksizlik ve çelişki içermeyen diğer doğal cümleler öğretmen tarafından kabul edilebilir. Oyun serbest yazıyı otomatik puanlamaz.

1. Kitap geri döndü | Gereksiz sözcükler

Korunacak bilgiler: Dün; Ece; Ödünç alınan kitap; Kütüphaneye geri verme; iade etti.

KABUL EDİLEN İKİ ÖRNEK

- 1) Dün Ece ödünç aldığı kitabı kütüphaneye iade etti.
- 2) Ece dün ödünç aldığı kitabı kütüphaneye iade etti.

Bilgiyi koruma gerekçesi: İade etmek, alınan bir şeyi geri vermektir. "Geri" bu cümlede yeni bilgi eklemes. Ödünç alınan kitap, kütüphane, Ece ve dün bilgileri korunur.

Gözlem: ☐ Bütün bilgiler korundu. ☐ Fazlalık / çelişki giderildi.
☐ Öğrenci yaptığı değişikliği açıkladı.

2. Sandalye yeniden boyandı | Gereksiz sözcükler

Korunacak bilgiler: Bugün; Ali; Eski sandalyesi; Boyama daha önce de yapılmıştı; boyadı.

KABUL EDİLEN İKİ ÖRNEK

- 1) Bugün Ali eski sandalyesini yeniden boyadı.
- 2) Bugün Ali eski sandalyesini tekrar boyadı.

Bilgiyi koruma gerekçesi: "Yeniden" ile "tekrar" aynı eylemin bir kez daha yapıldığını bildirir. Birini çıkarmak yeterlidir; ikisini de çıkarmak tekrar bilgisini kaybettirir.

Gözlem: ☐ Bütün bilgiler korundu. ☐ Fazlalık / çelişki giderildi.
☐ Öğrenci yaptığı değişikliği açıkladı.

3. İlk şiir okuma | Gereksiz sözcükler

Korunacak bilgiler: Dün; Can; Şenlikte; Şiir okuma deneyimi ilk kez yaşandı; şiir okudu.

KABUL EDİLEN İKİ ÖRNEK

- 1) Dün Can şenlikte ilk kez şiir okudu.
- 2) Dün Can şenlikte ilk defa şiir okudu.

Bilgiyi koruma gerekçesi: "İlk kez" ve "ilk defa" aynı ilk deneyim bilgisini verir. Birini bırak; ikisini birden silersen hedefteki ilk olma bilgisi kaybolur.

Gözlem: ☐ Bütün bilgiler korundu. ☐ Fazlalık / çelişki giderildi.
☐ Öğrenci yaptığı değişikliği açıkladı.

Cümle Cerrahı

5. sınıf Türkçe | AYRI ÖĞRETMEN CEVAP ANAHTARI

Örnekler oyunun sınırlı sözcük editöründe de doğrulanmıştır. Kağıtta bu iki cümleyle birebir eşitlik aranmaz: hedefin bütün bilgilerini koruyan, gereksizlik ve çelişki içermeyen diğer doğal cümleler öğretmen tarafından kabul edilebilir. Oyun serbest yazıyı otomatik puanlamaz.

4. Gezi henüz kesin değil | Anlam çelişkisi

Korunacak bilgiler: Yarın; Ece; Katılma bir olasılık, kesin değil; Geziye katılma; katılacak.

KABUL EDİLEN İKİ ÖRNEK

- 1) Yarın Ece belki geziye katılacak.
- 2) Yarın Ece belki de geziye katılacak.

Bilgiyi koruma gerekçesi: kesinlikle ile belki, aynı katılma olayı için birbirine uymaz. Hedef mesaj katılma bir olasılık, kesin değil bilgisini istediği için “kesinlikle” çıkarılır. “belki” yerine “belki de” da kullanılabilir; diğer bilgiler korunur.

Gözlem: [] Bütün bilgiler korundu. [] Fazlalık / çelişki giderildi.
[] Öğrenci yaptığı değişikliği açıkladı.

5. Sesi duyuluyor | Anlam çelişkisi

Korunacak bilgiler: Bugün; Duru; Konuşma yüksek sesliydi; Sınıfta; konuştu.

KABUL EDİLEN İKİ ÖRNEK

- 1) Bugün Duru yüksek sesle sınıfta konuştu.
- 2) Bugün Duru yüksek bir sesle sınıfta konuştu.

Bilgiyi koruma gerekçesi: sessizce ile yüksek sesle, aynı konuşma için birbirine uymaz. Hedef mesaj konuşma yüksek sesliydi bilgisini istediği için “sessizce” çıkarılır. “yüksek sesle” yerine “yüksek bir sesle” da kullanılabilir; diğer bilgiler korunur.

Gözlem: [] Bütün bilgiler korundu. [] Fazlalık / çelişki giderildi.
[] Öğrenci yaptığı değişikliği açıkladı.

6. Arkadaşlarla oyun | Anlam çelişkisi

Korunacak bilgiler: Dün; Eren; Eren’in yanında üç arkadaşı vardı; Bahçede; oynadı.

KABUL EDİLEN İKİ ÖRNEK

- 1) Dün Eren üç arkadaşıyla bahçede oynadı.
- 2) Dün Eren üç arkadaşı ile bahçede oynadı.

Bilgiyi koruma gerekçesi: tek başına ile üç arkadaşıyla, aynı oyun için birbirine uymaz. Hedef mesaj eren’in yanında üç arkadaşı vardı bilgisini istediği için “tek başına” çıkarılır. “üç arkadaşıyla” yerine “üç arkadaşı ile” da kullanılabilir; diğer bilgiler korunur.

Gözlem: [] Bütün bilgiler korundu. [] Fazlalık / çelişki giderildi.
[] Öğrenci yaptığı değişikliği açıkladı.